

Demokratiets sejr i Nordisk Råd.

Finlands nordiske samarbejdsminister, handelsminister Grels Teir, Svenska Folkpartiet i Finland, som naturligvis særligt interesserede sig for Ålands medlemskab, konstaterede: „Det är bra att demokratin slagit helt igenom i Nordiska rådet då också de självstyrda områdena Färöerna och Åland fått ta säte och stämma i vår krets. Små nationer, såsom de nordiska, skall alltid visa forståelse for olika folkgrupper och minoriteter.“

Salo kritiserer fremgangsmåden ved Færøernes og Ålands optagelse.

Formanden for det liberale Folkparti i Finland, Tuure Salo, knyttede en kritik til sin velkomst, nemlig af fremgangsmåden ved de to områders optagelse: „Nordiska rådet sjálv, som ju nærmast berörs av saken, har inte fattat ståndpunkt i saken. Jag anser, att det inte räcker att presidiet fattat ståndpunkt i saken. Det er inte heller nog att regeringarna givit sitt bifall. Parlamentets samarbejdsorgan borde inte på dette sätt avstå från sina befogheter.“

VIII. Generaldebatten.*Leif Cassel om et nyt rige.*

Kun tre dage før råds-sessionens åbning var Embedsmandsudvalget blevet enig om sin supplerende rapport. Denne begivenhed hilstes af rådets fratrædende præsident Leif Cassel i hans åbningstale:

„Jag är övertygad om att alla de nordiskt sinnade parlamentariker, som är samlade här i Reykjavik, med entusiasm hälsar ämbetsmannens rapport som nu kommer att bli huvudämnet för våra överläggningar . . .“

Leif Cassel så et stort perspektiv åbne sig:

„Det skulle innebära — kort uttryckt — att de fyra nordiska länderna växte ihop till en ekonomisk enhet, ett nytt rike om man så vill — säg gärna en stormakt — på produktionens och handels fält med 21 miljoner innebyggare. Maken till ett sådant samarbete mellan nordiske stater har vi icke upplevat sedan 1300-talets Kalmarunion under drottning Margareta.“

Per Borten: Det er ingen økonomisk union.

Den norske statsminister Per Borten præsenterede den store samarbejdsplan for rådet og knyttede en række kommentarer til den. Generelt udtalte han:

„Selv om den avtale som vi ser fram til, vil være et viktig skritt i retning av samordning av de nordiske lands økonomier, er det ikke noe egentlig revolusjonerende skritt, det er ikke tale om å danne en økonomisk union. Avtaleutkastet er en ramme som

etter hvert kan fylles med reelt innhold. Dette vil sikkert også skje uansett om Nordøk blir stående som en selvstendig enhet eller om det samarbeid som vil bli traktatfestet, må tilpasses europeiske markedsarrangementer“.

Borten udtalte uttrykkeligt sin tilfredshed med, at man havde „beflittet seg på å ta hensyn til de enkelte lands særegenheter og naturgitte vilkår på alle felter. Jeg tror dette er av vesentlig betydning for hvordan forslagene vil bli mottatt i de enkelte land og dermed også for oppslutningen og den levedyktighet og — la meg også si — gjennomslagskraft dette samarbeid vil få i praksis.“

Bratteli om den indbyggede dynamiske effekt.

Det norske Arbeiderpartiets formand, Trygve Bratteli, bemærkede som flere andre talere, at den seneste rapport fra Embedsmandsudvalget havde været rådsmedlemmerne i hænde så kort tid, at man ikke kunne underkaste den en indgående vurdering. Afgørende ved denne lejlighed var dog ikke detaljerne. „Det betydningsfulle er at det foreligger et samlet forslag til en rimelig balansert løsning. For min del vil jeg heller ikke legge hovedvekten på det en kan kalle den statiske balanse i det foreliggende utkast. Langt viktigere er det om forslaget har innebygget den dynamiske effekt som skal tjene hele Nordens fortsatte vekst. En traktat er i seg selv en viktig felles viljesytring